

Επαναληπτικό διαγώνισμα στα Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού Β' Λυκείου

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: Τετάρτη, 3 Ιανουαρίου 2024

ΤΜΗΜΑ:

%

Διδαγμένο Κείμενο

1. Αριστοτέλης, Μετά τὰ φυσικά, Α 2, 98b12-28.

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἶπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἀγνοίαν ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ὀραστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἐτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἔνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὦν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἔνεκέν ἐστιν..

2. Επίκουρος, Επιστολή στον Μενοικέα, 122.

[...] Ὡστε φιλοσοφετέον καὶ νέω καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἦ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιῶντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἶπερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πρᾶττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις τη λέξη **Σωστό**, ή τη λέξη **Λάθος**, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, με βάση τα δοθέντα κείμενα.

1. Οι ἄνθρωποι ἀναζήτησαν σύμφωνα με τὸν Ἀριστοτέλη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ καθημερινὰ καὶ τὰ πιο σύνθετα ζητήματα τῆς ζωῆς τους.
2. Σύμφωνα με τὸν Ἀριστοτέλη ἡ φιλοσοφία ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἐλεύθερη ἐπιστῆμη ἀν καὶ δὲν ἔχει σχέση με τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία.
3. Σύμφωνα με τὸν Ἐπίκουρο γιὰ νὰ εὐτυχήσουν ὅλες οἱ ἠλικιακὲς ομάδες πρέπει νὰ ὑπάρξει φιλοσοφικός στοχασμός.
4. Σύμφωνα με τὸν Ἀριστοτέλη αὐτὸς ποὺ ἀγνοεῖ καὶ θαυμάζει δὲν πιστεύει πὼς ἀγνοεῖ.
5. Σύμφωνα με τὸν Ἐπίκουρο ἡ φιλοσοφία εἶναι ἡ αἰτία γιὰ τὴν υγεία τῆς ψυχῆς. Μονάδες 10

B1. Στηριζόμενοι στο απόσπασμα ἀπὸ τὴν ἐπικουρεία *Επιστολή πρὸς Μενοικέα* νὰ παρουσιάσετε καὶ νὰ ἀναλύσετε τὰ **ἀγαθὰ** ποὺ προσφέρει ἡ φιλοσοφία στὸν ἄνθρωπο κάθε ἠλικίας, ἐξηγώντας παράλληλα τὴ σχέση τῶν ὁρῶν **φιλοσοφεῖν** καὶ **εὐδαιμονία**; Μονάδες 10

B2. Αφού αναλύσετε τους λόγους για τους οποίους φιλοσόφησε ο άνθρωπος σύμφωνα με τον Αριστοτέλη στο "Μετά τα φυσικά" και συγκεκριμένα στο χωρίο «*Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως*», στη συνέχεια να τους συγκρίνετε με την απαρχή της φιλοσοφικής δραστηριότητας έτσι όπως παρουσιάζεται στο παραλληλο κείμενο που σας δίνεται παρακάτω .

- Ἰδού λοιπόν γιατί να φιλοσοφούμε: επειδή υπάρχει η επιθυμία, επειδή υπάρχει απουσία μέσα στην παρουσία, κάτι νεκρό μέσα στο ζωντανό· και επίσης επειδή υπάρχει η εξουσία μας που δεν είναι ακόμη εξουσία· και επίσης επειδή υπάρχει η αποξένωση, η απώλεια αυτού που νομίζαμε κερτημένο και η απόσταση ανάμεσα στην πράξη και το πράττειν, ανάμεσα στον λόγο και το λέγειν· και τέλος επειδή από αυτό δεν μπορούμε να ξεφύγουμε: να πιστοποιούμε δηλαδή την παρουσία της έλλειψης μέσω του λόγου μας.

Αλήθεια, πως να μην φιλοσοφούμε;"

Απόσπασμα από το έργο του Jean-François Lyotard, «Γιατί να φιλοσοφούμε;»

Μονάδες 10

B3. Να σχηματίσετε δύο (2) ομόρριζα της νεάς ελληνικής, ένα (1) **ουσιαστικό** και ένα (1) **επίθετο**, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου κειμένου:

- Γενέσεως, σύγκειται, Δήλον, ἔχομεν, πράττομεν.

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Αριστοτέλης κατά την άφιξή του στην Ακαδημία δεν βρήκε τον Πλάτωνα καθώς βρισκόταν ήδη στο τρίτο του ταξίδι στη Σικελία.
2. Πατέρας του Αριστοτέλη ήταν ο Νικόμαχος , ιατρός του βασιλιά της Μακεδονίας Αμύντα Β'.
3. Ο Αριστοτέλης κατηγορήθηκε για ασέβεια λόγω ενός παιάνα που είχε γράψει προς τιμήν του φίλου του, Λυσία.
4. Στη Μίεζα ο Αριστοτέλης δίδασκε τον νεαρό Αλέξανδρο τα μαθήματά του.
5. Ο Αριστοτέλης πέθανε στη Χαλκίδα το 322 π.Χ.

Μονάδες 10

Αδίδακτο Θέμα

Λυσίας, κατά Αλκιβιάδου λιποταξίου Α', (14), 9 - 13.

Ο κατήγορος επικαλέστηκε τους νόμους που, κατά την άποψή του, επέβαλλαν την καταδίκη του Αλκιβιάδη για λιποταξία και δειλία, ενώ προέβλεπαν τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων όποιου κατατασσόταν στο σώμα των ιππέων χωρίς προηγούμενη δοκιμασία. Και συνεχίζει τονίζοντας την ανάγκη τήρησης των νόμων και επιβολής των ποινών και αντικρούοντας τους αναμενόμενους ισχυρισμούς των υπερασπιστών του Αλκιβιάδη.

[9] Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτως ὑμῶν κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἰππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν, ὥστε οὐδὲν αὐτῶ τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ πάσαις ταῖς κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γενέσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν εἶναι καὶ ὀπλίτης γενέσθαι. [10] καὶ ἔτεροι μὲν οὐδεπώποτε ὀπλιτεύσαντες, ἰππεύοντες δὲ τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους πεπονηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆναι, δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον· οὕτω γὰρ ἦσαν παρεσκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς πόλεως, ἀλλ' ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης καὶ τιμωρομένης τοὺς ἀδικούντας· Αλκιβιάδης δ' ἐτόλμησεν ἀναβῆναι, οὔτε εὖνους ὦν τῶ πλήθει οὔτε πρότερον ἰππεύσας οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὔτε ὑφ' ὑμῶν δοκιμασθεὶς, ὡς οὐκ ἐξεσόμενον¹ τῇ πόλει δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν. [11] ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι, εἰ ἐξέσται ὅ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος νόμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγούς αἰρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἂν μὲν τις προσιώντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, ἂν δέ τις ἐν τοῖς ὀπλίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἰππεύσιν ἀναφανῆ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. [12] καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. ἂν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας² κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται³ τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἂν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρήσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. [13] ἂν τοίνυν τούτου καταψηφίσθητε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἂν ὀρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας.

1. ὡς οὐκ ἐξεσόμενον: με την ιδέα ότι δεν θα ήταν δυνατό.
2. τοὺς ἀγνώτας: τους ασήμαντους, τους άγνωστους,
3. εἴσεται: θα γνωρίζει.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος «θαυμάζω δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ ... βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.», των §§ 11-12.

Μονάδες 20

Γ2. Ποιες ήταν οι ενέργειες του Αλκιβιάδη που τον έφεραν στη θέση του κατηγορουμένου και που επέβαλλαν την καταδίκη του για λιποταξία και δειλία;

Μονάδες 10

Γ3.α. Να μεταφέρετε τους υπογραμμισμένους τύπους στον άλλον αριθμό: (4 μονάδες)

— θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὀπλίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἵππευσιν ἀναφανῆ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν.

β. Να γράψετε ὅτι ζητείται για καθέναν ἀπὸ τους παρακάτω τύπους: (6 μονάδες)

- ἔσται: τὸ β' ενικό της ευκτικής του ίδιου χρόνου.
- ἵππεύειν: τὸ β' ενικό της προστακτικής και τὸ απαρέμφατο του Αορίστου της ίδιας φωνής.
- αἰρείσθαι: τὸ α' ενικό της οριστικής του Αορίστου Β' στην ίδια φωνή.
- λαμβάνειν: τὸν ἴδιο τύπο στον Αόριστο Β'.
- ἄτιμος: τὴ δοτική πτώση του ἴδιου αριθμοῦ στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 10

Γ4.α. Να γράψετε τὴ συντακτικὴ λειτουργία των πλαγιόπτων προσδιορισμῶν που ἔχουν ἐπισημανθεῖ στα παρακάτω ἀποσπάσματα · να αντικαταστήσετε τὸν καθένα ἀπὸ ἄλλη πτώση με ἀνάλογη, ἰσοδύναμη / ὅμοια ἢ συγγενὴ λειτουργία: (4 μονάδες)

- καὶ ἕτεροι μὲν οὐδεπώποτε ὀπλιτεύσαντες, ἵππεύοντες δὲ τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους πεποηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆναι, δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον·
- θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, [...].

β. Να γράψετε τὴν συντακτικὴ λειτουργία των ὀρων που ἔχουν ἐπισημανθεῖ στο παρακάτω ἀπόσπασμα: (6 μονάδες)

- [12] καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. [...] · οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. [13] ἐὰν τοίνυν τούτου καταψηφίσσῃθε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὀρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους [...]

Μονάδες 10

ΤΥΧΗΙ ΑΓΑΘΗ, ΕΡΡΩΣΘΕ!!!

... Καλή Χρονιά με Υγεία και Αγάπη!!!
& και καλή Πρόοδο!!!